

Psychiátr,
vědec
a publicista

LISTY CYRILA HÖSCHLA

VAŠE OTÁZKA:

JEDNO Z MÝCH DĚTÍ CHODÍ DO TŘÍDY S CHLAPCEM, U NĚHOŽ BYLA DIAGNOSTIKOVÁNA SCHIZOFRENIE. POD TÍHOU NEDÁVNÉ TRAGÉDIE JSEM PŘESVĚDČENA, ŽE JE TŘEBA NĚCO PODNIKNOT. CO ALE MŮŽEME DĚLAT?

Dotazy panu profesoru Höschlovi zasílejte na hoschl@reflex.cz

Duševně nemocný ve třídě

? Vážený pane doktore, sleduji Vaše odpovědi na dotazy čtenářů v Reflexu a velice si vážím Vašeho názoru. Proto jsem se rozhodla požádat Vás o radu. Jedno z mých dětí chodí do třídy s chlapcem, u něhož byla diagnostikována schizofrenie. Dotyčný sice opakovaně absolvuje dlouhodobé pobyty v léčebně, ale přesto již několikrát zaútočil na své spolužáky různými předměty, například kružítkem nebo kameny, a jedné dívce vyhrožoval znásilněním. Jeden z incidentů dokonce řešila policie. To sice při jeho věku 11 let může působit úsměvně, ale mně jeho chování a přítomnost ve třídě nahánějí strach. A myslím, že nejsem sama. Zvláště pod tíhou nedávné tragédie ve Žďáru nad Sázavou, kdy vraždila osoba trpící schizofrenií, jsem přesvědčena, že je třeba něco podniknout, abychom se nedočkali podobného scénáře. Co ale můžeme dělat? Může se takový – podle mne nebezpečný – jedinec volně bez neustálého dozoru pohybovat mezi svými vrstevníky ve škole? Poradte mi prosím, jak mám jako rodič tuto situaci řešit. Podotýkám, že mám strach postavit se do čela nějakého „boje“ proti dotyčnému chlapci, protože se obávám, že se může dříve nebo později mstít na mých dětech. Chování schizofreniků je, pokud vím, velmi nevyzpytatelné. Mockrát děkuji. S pozdravem N . N.

! CHÁPU VAŠE OBAVY a s politováním připomínám, že situace, kdy ve škole dochází k projevům agrese, vyhrožování a šikaně, nejsou nijak ojedinělé a většinou se schizofrenií vůbec nesusouvějí. Vzpomínám na podobné situace i ze svého dětství před půl stoletím, a to nešlo o psychotické dítě, nýbrž o synka komunistického bosse. Situace tohoto druhu jsou obtížně řešitelné, tím méně, když v celé věci hraje roli pro okolí těžko pochopitelná nemoc. Velice záleží na tom, kdo všechno o podivném chování chlapce ví a co s tím dělá. Vědí o tom učitelé a vedení školy? Vědí o tom rodiče chlapce? A rodiče ostatních žáků? Ví o tom ošetřující lékař chlapce? A co s tím dělají? V lepším případě by

o tom měli všichni vědět a adekvátně reagovat. Adekvátní reakce by měla být vedena snahou dotyčnému chlapci pomoci, neboť jemu samotnému problémy, jež v kolektivu má, velmi škodí a nepříznivý vývoj dále prohlubují. Pokud bude shledán nebezpečným, mělo by se mu dostat profesionální pomoci a jeho kontakt s okolím by měl být dočasně omezen. V zemích s rozvíjenou péčí o duševní zdraví by se nejspíš uskutčnilo několik setkání, jichž by se v různých konstelacích účastnili zainteresovaní učitelé, rodiče, žáci, lékař a případně další osoby. Zřejmě by se došlo ke konsensu, jak se v tomto konkrétním případě zachovat, jak reagovat na další případné chlapcovy excesy, co udělat v případě krizového scénáře atd. K dispozici by přitom byla paleta služeb a možností, jak postupovat. Bohužel, v České republice, kde je podfinancované jak školství, tak psychiatrická péče, se možnosti řešení podobných situací často *de facto* ignorují. Když pak dojde k tragédii jako ve Žďáru, volá se po zavření všech nemocných,

nejlépe do ústavů podobných věznicím. Značná část obyvatelstva, včetně veřejných činitelů, se uchyluje k volání po primitivních a zkratkovitých „konečných řešeních“, včetně trestu smrti (sic!), jež nikdy nikde nefungovaly. Málokdo chápe, že se vlastně jedná o výsledek zanedbávání systému, jež trvá několik desítek let. Obávám se proto, že Vám v současné chvíli nezbývá než prozkoumat, zda je schůdné promluvit si na toto téma s členy pedagogického sboru. Pokud zjistíte, že jsou *a priori* uzavřeni jakémukoli řešení, protože to je „práce navíc“, tak zvážte, jak můžete potenciální riziko pro vaše děti eliminovat vy jako rodina, zda jste ochotni ho podstupovat, a pokud ne, tak se snažit o přeložení Vašich dětí do jiné školy. Vidíte, že možnosti jsou do značné míry omezené a je na nás, abychom apelovali na své politické zastupitele, aby se místo personálních a finančních investic do akvaparků a podobných marginalií začali věnovat naléhavějším problémům, jež před námi stojí.